

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут гуманітарної підготовки та державного управління

Директор інституту гуманітарної підготовки та державного управління

Дмитро ДЗВІНЧУК
2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

СОЦІАЛЬНА І ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА

Освітній рівень	Магістр
Галузь знань	28 – Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	281 – Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	Українська

2023 р.

Розробник:

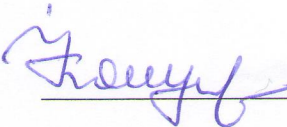
Доцент кафедри
публічного управління та адміністрування,
к. держ. упр., доцент

Віталій МАЛІМОН

Схвалено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування

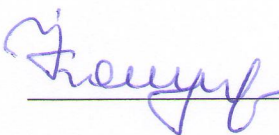
Протокол від «31» серпня 2023 року № 1.

В.о. завідувача кафедри
публічного управління та адміністрування

Іван ЛОПУШИНСЬКИЙ

Узгоджено:

В.о. завідувача випускової кафедри
публічного управління та адміністрування

Іван ЛОПУШИНСЬКИЙ

/Гарант ОП «Публічне управління
та адміністрування»

Андрій МАЗАК

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	<p><i>Метою дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти системних знань та розвиток умінь у сфері розроблення та реалізації соціальної і гуманітарної політики, формування здатності розв'язувати складні задачі і проблеми соціальної і гуманітарної політики, ґрунтуючись на сучасних теоріях та кращих практиках, розуміння сутності управління соціальним та гуманітарним розвитком суспільства.</i></p> <p><i>Завдання дисципліни – розкриття сутності управління соціальним та гуманітарним розвитком суспільства в сучасних умовах; ознайомлення з основними напрямками управління соціальним та гуманітарним розвитком українського суспільства, здійснення соціальної та гуманітарної політики; засвоєння сутності соціального захисту й безпеки людини і суспільства; вивчення досвіду розвинутих країн світу щодо реалізації соціальної та гуманітарної політики, підвищення якості життя та розвитку людського, соціального капіталу; формування навичок науково обґрунтованого управління соціальним і гуманітарним розвитком суспільства.</i></p>
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	
Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити	<p><i>Інновації, стратегії та проекти в публічному управлінні.</i></p>
Постреквізити	<p><i>Магістерська робота.</i></p>
Результати навчання	<p><i>ПРН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.</i></p> <p><i>ПРН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.</i></p> <p><i>ПРН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.</i></p> <p><i>ПРН8. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.</i></p>
Компетентності	<p><i>ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.</i></p> <p><i>ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.</i></p> <p><i>ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.</i></p> <p><i>ЗК08. Здатність ініціювати, планувати та управляти змінами для вдосконалення наявних та розроблення нових систем.</i></p> <p><i>ФК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.</i></p> <p><i>ФК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням</i></p>

	<i>потреб забезпечення національної безпеки України.</i>
Підсумковий контроль, форма	<i>Залік</i>
Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	<i>Критичне мислення, співпраця в команді задля досягнення спільної мети, комунікативність, відповідальність, презентаційні навички</i>

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Згідно з *Положенням про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу* відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять з пропонованої дисципліни за чинним, впродовж семестру, розкладом є обов'язковим. Усі види навчальних занять можуть проводитися аудиторно, дистанційно (з використанням технологій дистанційного навчання) або у змішаному форматі. Конкретні форми проведення навчальних занять обумовлюються безпековою ситуацією і визначаються рішенням адміністрації університету у вигляді відповідного наказу чи розпорядження, які доводяться до учасників освітнього процесу.

Спізнення на заняття не допускаються. Здобувачі вищої освіти впродовж аудиторного заняття: активно працюють над виконанням необхідного обсягу навчальної роботи, поводять себе дисципліновано, залишають аудиторію тільки за дозволом викладача та сприяють підтримці належного санітарного стану в навчальних приміщеннях. При роботі в режимі відеоконференцій здобувачі повинні працювати із ввімкненими відеокамерами, приєднуватися до заняття з персональної пошти. Найменування акаунту здобувача повинно містити його прізвище та ім'я для повної ідентифікації його особи. Усі види навчальних робіт і завдань слід виконувати вчасно, щоб зберігати загальний темп курсу, котрий сприяє ефективному засвоєнню матеріалу. Пропущені практичні заняття без поважних причин, зазвичай, відпрацьовуються.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти під час навчання в університеті зобов'язані неухильно виконувати *Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу*. Обов'язковою умовою вивчення дисципліни є дотримання всіма учасниками освітнього процесу принципів академічної доброчесності. При цьому жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються, зокрема неприпустимими вважаються елементи плагіату, списування під час виконання контрольних завдань (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв), фальсифікація та фабрикації в письмових роботах і виступах. Здобувачам слід виявляти самостійність у виконанні завдань, дотримуватися коректності посилань на джерела інформації.

При недотриманні академічної доброчесності при виконанні робіт, такі роботи анулюються, а студент повинен повторно виконати завдання самостійно. У випадку відхилення від дотримання принципів академічної доброчесності – реагування відбуватиметься відповідно до *Положення про академічну доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти ІФНТУНГ*.

3) щодо оцінювання

Оцінювання здійснюється відповідно до *Положення про підготовку магістрів в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу*, введеного у дію наказом ректора від 06.03.2018 № 47, із змінами, внесеними згідно із наказом ректора від 12.04.2023 № 72 та *Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу*.

За умови виконання всіх видів робіт та завдань, складання усного контролю відповідно до робочої програми та індивідуального навчального плану здобувача, складання тестового контролю засвоєння змістових модулів та підтвердження опанування на відповідному рівні результатів навчання (за семестр отримано не менше 35 балів за шкалою ЄКТС) здобувач вищої освіти допускається до семестрового контролю з дисципліни.

Форма семестрового контролю – *залік* – виставляється на підставі підсумкових оцінок, отриманих впродовж навчання.

У разі застосування дистанційної технології навчання поточний та семестровий контролю здійснюються згідно з *Положенням щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій* від 22.10.2022 р. (наказ № 262).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Відпрацювання пропущених занять здійснюється у відведений для цього час відповідно до графіку проведення консультацій викладачами кафедри публічного управління та адміністрування. Невиконане завдання здобувачем вищої освіти під час аудиторного практичного заняття підлягає захисту в позааудиторний час до наступного практичного заняття відповідно до графіку консультацій. За виконання такого завдання здобувачу нараховується зменшена кількість балів. Обсяги зменшення балів залежать від складності та трудомісткості завдання й доводяться викладачем до відома здобувача наперед. Умови допуску до перескладання модульного та підсумкового контролів, графік і форми перескладання регламентовані *Положенням про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу*.

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача освіти можливе при поданні здобувачем заяви щодо визнання; ідентифікації задекларованих у письмовій формі результатів неформального та/або інформального навчання, які підлягають оцінюванню за даною дисципліною: оцінювання задекларованих результатів навчання особи; прийняття рішення про визнання та зарахування особі відповідних освітніх компонентів (складових освітніх компонентів) освітньої програми або відмову у визнанні, згідно з *Положенням про порядок визнання результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу*. Результати пройденого здобувачем онлайн курсу можуть бути враховані як частина даної навчальної дисципліни, якщо вони відповідають окремим елементам змісту робочої програми та забезпечують необхідні компетентності і програмні результати навчання даної дисципліни.

б) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до *Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом*, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3VUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до *Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ*, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Усього		Семестр III	
	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна форма навчання (ЗФН)	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна форма навчання (ЗФН)
Кількість кредитів ECTS	3	3	3	3
Загальний обсяг часу, год.	90	90	90	90
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	32	16	32	16
– лекційні заняття	16	8	16	8
– практичні/семінарські заняття	16	8	16	8
– лабораторні заняття	–	–	–	–
Самостійна робота, год	58	74	58	74
Форма семестрового контролю (екзамен, залік, захист КР, захист КП)	Залік	Залік	Залік	Залік

Лекційні заняття

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
М 1	СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА	8	4	
Т 1.1	<i>Соціальний розвиток суспільства</i> Основні складові соціального розвитку суспільства. Цілі, передумови та ресурси розвитку. Напрями і форми соціального розвитку. Теорії і концепції соціального розвитку. Моделі соціального розвитку. Класифікація моделей соціального розвитку. Характеристика моделей соціального розвитку країн ЄС. Цілі сталого розвитку до 2030 року.	2	1	1, 8, 10, 12, 13, 14, 37, 39, 41, 43, 45
Т 1.2	<i>Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності</i> Основні напрями здійснення соціальної політики Мета, завдання, умови та принципи здійснення соціальної політики. Об'єкт і суб'єкт соціальної політики. Держава в системі суб'єктів соціальної політики. Організаційно-правове забезпечення реалізації соціальної політики держави. Перелік основних соціальних прав і свобод людини в міжнародних нормативно-правових документах. Основні напрями, принципи і пріоритети здійснення соціальної політики в сучасних умовах.	2	1	1, 2, 4, 12, 13, 14, 25, 39, 41, 43, 44, 45
Т 1.3	<i>Соціальна політика в сфері розвитку соціальних відносин</i> Соціальна політика в сфері розвитку соціально-класових відносин. Соціально-трудова відносина як об'єкт соціальної політики. Соціальна політика як чинник розвитку сімейно-шлюбних відносин. Особливості соціальної політики щодо розвитку демографічних відносин.	2	1	1, 2, 4, 12, 13, 14, 25, 39, 42
Т 1.4	<i>Система соціального захисту населення в Україні</i> Поняття соціального захисту, його роль у системі соціальної політики. Функції соціального захисту. Напрями, форми і складові соціального захисту. Основні механізми здійснення соціального захисту. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини. Європейський досвід здійснення соціального захисту.	2	1	1, 2, 8, 12, 13, 14, 21, 25, 39
М 2	ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА	8	4	
Т 2.1	<i>Гуманітарний розвиток та гуманітарна політика</i> Сутність гуманітарного розвитку. Пріоритети і перспективи гуманітарної політики Української держави. Гуманітарний аудит та розробка і реалізація державних програм у гуманітарній сфері.	2	1	1, 3, 4, 7, 12, 14, 19, 32
Т 2.2	<i>Державна політика у сфері культури</i> Культурна політика держави як чинник трансформації суспільних відносин. Нормативно-правові засади функціонування сфери культури в Україні. Інституційне структурування і фінансова основа реалізації державної культурної політики в Україні.	2	1	1, 3, 4, 12, 14, 17, 22, 24, 26

Т 2.3	<i>Державна політика у сфері охорони здоров'я</i> Стан сфери охорони здоров'я в Україні. Ресурсне забезпечення системи охорони здоров'я в Україні. Історичний досвід та сучасний стан реформування системи охорони здоров'я в Україні.	2	1	1, 3, 4, 12, 14, 18, 20, 40
Т 2.4	<i>Державна політика у сфері туризму</i> Поняття про туризм. Види туризму. Нормативно-правові засади функціонування сфери туризму в Україні. Європейський досвід підтримки розвитку туризму.	2	1	1, 3, 4, 12, 14, 23, 27, 35
	Усього годин	16	8	

Практичні (семінарські) заняття

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
М 1	СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА	8	4	
Т 1.1	<i>Соціальний розвиток суспільства</i> Основні складові соціального розвитку суспільства. Цілі, передумови та ресурси розвитку. Напрями і форми соціального розвитку. Теорії і концепції соціального розвитку. Моделі соціального розвитку. Цілі сталого розвитку до 2030 року.	2	1	1, 8, 10, 11, 12, 13, 14, 37, 39, 41, 43, 45
Т 1.2	<i>Соціальна політика як необхідна умова існування соціальної держави</i> Поняття «соціальна держава». Мета, завдання, умови та принципи здійснення соціальної політики. Об'єкт і суб'єкт соціальної політики. Держава в системі суб'єктів соціальної політики. Організаційно-правове забезпечення реалізації соціальної політики держави.	2	1	1, 2, 4, 12, 13, 14, 25, 39, 41, 43, 44, 45
Т 1.3	<i>Система соціального захисту населення в Україні</i> Законодавче та інституціональне забезпечення соціального захисту в Україні. Основні напрями здійснення соціального захисту в Україні. Організаційно-правове й фінансове забезпечення соціальної допомоги. Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту Роль і місце пенсійної системи в соціальному захисті населення.	2	1	1, 2, 8, 12, 13, 14, 21, 25, 42
Т 1.4	<i>Соціальна безпека і якість життя людини</i> Поняття соціальної безпеки. Механізми формування соціальної безпеки. Основні напрями формування соціальної безпеки. Якість життя людини, його основні критерії.. Шляхи підвищення рівня людського розвитку в Україні.	2	1	1, 2, 8, 12, 13, 14, 21, 25, 37
М 2	ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА	8	4	
Т 2.1	<i>Гуманітарний розвиток та гуманітарна політика держави</i> Основні складові гуманітарної сфери. Поняття гуманітарної політики, її сутність, пріоритети та задачі. Основні напрямки здійснення гуманітарної політики. Особливості розвитку гуманітарної сфери в Україні.	2	1	1, 3, 4, 7, 12, 14, 19, 32

Т 2.2	<i>Державна політика у сфері освіти та науки</i> Розвиток освіти в «організованому суспільстві»: українські реалії та перспективи. Освіта та наука як основа механізму трансформаційної динаміки українського суспільства. Освітня політика України в умовах російсько-української війни.	2	1	1, 3, 4, 6, 12, 14, 17, 22, 28, 34, 36
Т 2.3	<i>Державна політика у сфері культури</i> Нормативно-правові засади функціонування сфери культури в Україні. Фінансове забезпечення державної культурної політики в Україні. Пріоритети державної культурної політики в умовах російсько-української війни.	2	1	1, 12, 14, 17, 22, 24, 26, 38
Т 2.4	<i>Державна політика у сфері фізичної культури та спорту</i> Організаційно-правове забезпечення реалізації державної політики у сфері фізичної культури та спорту. Фінансове забезпечення державної політики у сфері фізичної культури та спорту в Україні.	2	1	1, 3, 4, 7, 14
	Усього годин	16	8	

Лабораторні заняття згідно навчального плану не передбачені.

Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у таблиці 4.

Таблиця 4 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Кількість годин	
	ДФН	ЗФН
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	16	12
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	16	32
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	16	10
Виконання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом	–	10
Підготовка до заліку	10	10
Усього годин	58	74

Перелік матеріалу, який виносить на самостійне вивчення, наведено у таблиці 5.

Таблиця 5 – Матеріал, що виносить на самостійне вивчення

Шифр	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх зміст	Обсяг годин		Література
		ДФН	ЗФН	
М 1	СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА	8	16	
Т 1.1	Людина як основний суб'єкт соціальної політики	2	4	1, 8, 10, 12, 13, 14, 37, 39, 41, 43, 45
Т 1.2	Інструменти соціальної політики	2	4	1, 2, 4, 12, 13, 14, 25, 39, 41, 43, 44, 45
Т 1.3	Міжнародні та соціальні стандарти людського розвитку	2	4	1, 8, 10, 12, 13, 14, 37, 39, 41, 43, 45
Т 1.4	Соціальна робота як практична діяльність	2	4	1, 2, 4, 12, 13, 18, 21, 25
М 2	ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА	8	16	
Т 2.1	Основні загрози гуманітарній безпеці в контексті глобалізаційних процесів	2	4	1, 2, 6, 12, 13, 19, 24, 32
Т 2.2	Державна мовна політика	2	4	1, 4, 16, 19, 22, 30, 38
Т 2.3	Політика держави у сфері церковно-релігійних відносин	2	4	1, 3, 4, 7, 22, 29, 33, 38
Т 2.4	Перспективи формування державної гуманітарної політики в повоєнний період	2	4	1, 3, 4, 6, 31
	Усього годин	16	32	

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

Курсовий проєкт/робота не передбачено

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література

1. Аналітична доповідь до щорічного Послання Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України». URL: <http://surl.li/mykpx>
2. Бачення України : реформування та відновлення соціально-гуманітарної сфери у перспективі 2030 року. URL: <http://surl.li/mykqc>
3. Гуманітарна політика Української Держави в новітній період : монографія. за ред. С. І. Здіюрука. Київ : НІСД, 2006. 403 с. URL : <http://surl.li/mykrc>
4. Державна політика в соціогуманітарній сфері : підручник / [авт. кол. В. А. Скуратівський, В. П. Трошинський, П. К. Ситник та ін.]. К. : Вид-во НАДУ, 2010. 284 с.
5. Державне управління : курс лекцій. / За заг. ред. Д. І. Дзвінчука. 2-е вид., переробл. і доповн. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 616 с.
6. Дзвінчук Д. І., Лютий М. О., Панасюк Р. В., Петренко В. П. Інтелект у публічному управлінні ресурсами територіальних громад України : наукова монографія / За ред. проф. Дзвінчука Д. І. і проф. Петренка В. П. Івано-Франківськ : Лілея-НВ. 2023. 368 с. URL : <http://surl.li/mrptt>

7. Дзоз В. Гуманітарна політика України : проблеми формування та реалізації (соціально-філософський аналіз). К., 2006. 316 с.
8. Європейська соціальна політика і моделі соціального партнерства : навчально-методичний посібник / Н. Г. Діденко, І. Я. Тодоров, О. Р. Чугріна, О. К. Міхеєва, за заг. ред. Н. Г. Діденко. Донецьк : ДонДУУ, 2011. 219 с. URL : <http://surl.li/mylbn>
9. Євтух М. Б., Грищенко С. В., Михайлишин Г. Й. Технології соціальної роботи в зарубіжних країнах : навч. посіб. Івано-Франківськ : Місто НВ. 2011. 388 с.
10. Іванова О. Л. Соціальна політика : теоретичні аспекти. Київ : Видавничий дім «КМ Академія», 2003. 107 с.
11. Конвенції МОП : а) № 102 про мінімальні норми соціального забезпечення (1952 р.); б) № 117 про основні цілі і норми соціальної політики (1962 р.); в) № 118 про рівноправність у соціальному забезпеченні (1962 р.); г) № 157 про збереження прав в галузі соціального забезпечення (1982 р.). Міжнародне законодавство про охорону праці : В 3-х т. К. : Основа, 1997. Т. 3. 208 с.
12. Малімон В. І. Соціальна і гуманітарна політика : навчальний посібник. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2012. 352 с.
13. Семигіна Т. Сучасні теорії соціальної роботи. К., 2021. 160 с. URL : <http://surl.li/mylfe>
14. Соціальна і гуманітарна політика : підручник [автор. кол.: В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.]; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. Київ : Видво НАДУ. 2016. 792 с.
15. Шевчук П. І. Соціальна політика та соціальна безпека : навчальний посібник. Львів : Вид-во ЛРІДУ УАДУ. 2003. 178 с.

Додаткова література

16. Актуальні проблеми забезпечення функціонування української мови як державної. URL: <http://surl.li/mylgi>
17. Актуальність розвитку державно-приватного партнерства у сфері культурної політики. URL: <http://surl.li/mylgn>
18. Громадянське суспільство України : політика сприяння та залучення, виклики та трансформації : аналіт. доп. / [Яблонський В. М., Бекешкіна І. Е., Гелетій М. М. та ін.]; За заг. ред. О. А. Корнієвського, Ю. А. Тищенко, В. М. Яблонського. К. : НІСД, 2019. 112 с.
19. Гуманітарна складова у стратегічних документах із національної безпеки України. URL: <http://surl.li/mylgr>
20. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп. [Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А. та ін.]; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. К. : НІСД. 2020. 153 с.
21. Доступність соціальних послуг. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/sotsialna-polityka/dostupnist-sotsialnykh-posluh>.
22. Жулинський М. Заявити про себе культурою. К. : Генеза, 2001. 680 с.
23. Кравців В. С., Жук П. В. Оцінка конкурентоспроможності туристично-рекреаційної сфери регіонів України. *Економіка України*. 2023. № 7. С. 43–56. URL : http://economyukr.org.ua/docs/EU_23_07_043_uk.pdf
24. Культурна спадщина та національна безпека : аналіт. доп. / [В. Потапенко, Ю. Тищенко, Ю. Каплан та ін.]; за ред. В. Потапенка. Київ : НІСД, 2023. 58 с. URL : <http://surl.li/mrpwl>
25. Макарова О. В. Державні соціальні програми : теоретичні аспекти, методика розробки та оцінки : монографія. К. : Ліра К, 2004. 328 с.
26. Малімон В. І. Пріоритети державної культурної політики України в умовах війни. *Наукові перспективи*. Серія : Державне управління. 2022. № 7 (25). С. 152–165. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/2076/2077>.
27. Малюта К. Г. Фактори інвестиційної привабливості туристичної сфери України. *Modern Economics*. 2019. Випуск № 13. С. 168–173. URL : <https://modecon.mnau.edu.ua/issue/13-2019/maliuta.pdf>

28. Напрями державної політики у сфері забезпечення рівних можливостей жінок та чоловіків. Аналітична записка. URL: <http://surl.li/mylkd>
29. Обмеження релігійної свободи : особливості міжнародного та національного контекстів. URL: <http://surl.li/mylkh>
30. Пирожков С. І., Хамітов Н. В. Цивілізаційна суб'єктність України : від потенцій до нового світогляду і буття людини. Київ : Наукова думка, 2020. 256 с. URL : <http://surl.li/mylkw>
31. Політична система України : конституційна модель та політичні практики : монографія / кол. авт. : Зеленько Г. І. (кер., наук. ред.) та ін. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с. URL : <http://surl.li/mrooc>
32. Пріоритети забезпечення гуманітарної присутності України в світі. URL: <http://surl.li/mylmd>
33. Релігійно-церковна динаміка в Україні : особливості 2021 року. URL: <http://surl.li/mylmh>
34. Співпраця з науковою діаспорою як ресурс розвитку науки та інновацій. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/humanitarnyy-rozvytok/cpivpratsya-z-naukovoyu-diasporoyu-yak-resurs-rozvytku-nauky-ta>.
35. Тараненко Г. Г. Розвиток туризму в сучасних умовах : реалії та перспективи. *Ефективна економіка*. 2022. № 1.
36. Трансформація освітньої сфери у сучасному світі та перспективи її актуалізації в Україні. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/transformaciya-osvitnoi-sferi-u-suchasnomu-sviti-ta-perspektivi>.
37. Тридцять років Незалежності України : соціально-економічні підсумки та стратегічні візії майбутнього : аналіт. доп. / [Я. А. Жаліло, Я. Б. Базилюк, О. О. Коломієць та ін.]; (за наук. ред. д-ра екон. наук. Я. А. Жаліла). Київ : НІСД, 2021. 324 с.
38. Цивілізаційна ідентичність українства : історія і сучасність / авт. кол. : О. Рафальський (керівник), Я. Калакура (науковий редактор), О. Калакура, М. Юрій. Київ : ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 512 с.
39. Шевчук П. Порівняльна соціальна політика у країнах Європейського Союзу : навч. посіб. П. І. Шевчук; заг. ред. М. Бойцуна, Я. Мудрого, О. Рудіка. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2009. 172 с.
40. Щодо напрямів вдосконалення електронних реєстрів системи охорони здоров'я України. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/socialna-politika/schodo-napryamiv-vdoskonalennya-elektronnikh-reestriv-sistemi>.
41. Esping-Andersen G. Three worlds welfare capitalism. Cambridge, 1990. 168 p.
42. Petrenko Victor, Mazak Andriy, Ozminska Iryna, Malimon Vitalii, Serniak Oleg. 3D Model of Managing the Sustainable Development Process of a Territorial Community. *International Journal of Sustainable Development and Planning* (Міжнародний журнал сталого розвитку та планування). 2023. Т. 18. № 4. Р. 1129–1135. URL: <https://www.iieta.org/journals/ijstdp/paper/10.18280/ijstdp.180416>. DOI: <https://doi.org/10.18280/ijstdp.180416>.
43. Ploug N. & Kvist J. Social Security in Europe. Development or Dismantlement? London, 1996. 182 p.
44. Public Administration and Management : modern scientific discussions : collective monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2020. 300 p.
45. Williams F. Social policy : a critical introduction. London, 2004. 280 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

46. ВРУ : офіційний сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua>.
47. Державна служба зайнятості : офіційний сайт. URL: <https://www.dcz.gov.ua>.
48. КМУ : офіційний сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua>.
49. Міністерство соціальної політики : офіційний сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
50. Пенсійний фонд України : офіційний сайт. URL: <https://www.pfu.gov.ua>.

5. ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ Й ОЦІНЮВАННЯ

Форми навчання: навчальні заняття – лекції, практичні, консультації; самостійна робота – вивчення окремих питань тем здобувачами вищої освіти самостійно, підготовка до відпрацювання занять у разі пропуску; практична підготовка – підготовка до виконання самостійних робіт; контрольні заходи – тести, контрольні роботи; індивідуальна робота.

При вивченні дисципліни відповідно до наказу № 150 від 24.06.2021 р. використовуються такі методи навчання, а саме: МН 1 – словесні методи (МН 1.1 – лекція, МН 1.2 – розповідь – пояснення); МН 2 – наочні методи (МН 2.4 – комп’ютерні і мультимедійні методи); МН 3 – практичні методи (МН 3.1 – вправи); МН 7 – аналітичний метод; МН 8 – синтетичний метод; МН 9 – порівняння; МН 10 – метод узагальнення; МН 18 – методи самостійної роботи вдома; МН 19 – робота під керівництвом викладача; МН 20 – інтерактивні методи (МН 20.2 – дискусія, диспут, МН 20.7 – бесіда-діалог).

Форми і методи навчання й оцінювання в межах даного курсу наводяться в таблиці 6.

Таблиця 6 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
ПРН 01	МН 1.2, МН 2.4, МН 10, МН 18, МН 19	МФО 3 – іспит МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль
ПРН 02	МН 1.1, МН 2.4, МН 10, МН 18, МН 20.2	МФО 3 – іспит МФО 4 – поточний контроль МФО 5 – усний контроль
ПРН 07	МН 1.1, МН 2.4, МН 3.1, МН 7, МН 19	МФО 3 – іспит МФО 6 – письмовий контроль
ПРН 08	МН 1.1, МН 2.4, МН 3.1, МН 7, МН 8, МН 9, МН 10, МН 19, МН 20.7	МФО 3 – іспит МФО 5 – усний контроль МФО 6 – письмовий контроль

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Розподіл балів, які здобувачі освіти можуть отримати за результатами кожного виду поточного та підсумкового контролів, наведено в таблиці 7.

Таблиця 7 – Розподіл балів оцінювання

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Контроль теоретичних знань (мультимедійна презентація однієї теми)	30
Контрольна робота з навчального модуля 1	15
Відповіді на семінарських заняттях	20
Контрольна робота з навчального модуля 2	15
Неформальна освіта (отримання сертифікату про проходження курсу по тематиці дисципліни на платформі Прометеус)	20
Залік (підсумкова оцінка)	100

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 9.

Таблиця 9 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 10).

Таблиця 10 – Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7 ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Навчальний процес відбувається в аудиторіях університету, оснащених мультимедійним обладнанням. У випадку дистанційного навчання робоче місце здобувача вищої освіти повинне бути обладнане ноутбуком або персональним комп'ютером з відеокамерою та мікрофоном з підключенням до мережі Інтернет.